

WÓJT GMINY OSTRÓW MAZOWIECKA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ZMIANY
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
CZĘŚCI GMINY OSTRÓW MAZOWIECKA - ETAP I

Spis treści

1.	Informacje o zawartości, głównych celach projektu zmiany studium oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	4
1.1.	Podstawa prawna i informacje o zawartości	4
1.2.	Główne cele projektu zmiany studium i jego powiązania z innymi dokumentami	4
2.	Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	5
3.	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	6
4.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	6
5.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	7
6.	Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	8
6.1.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	13
7.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem ..	13
8.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	14
9.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	15
10.	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko	16
11.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	22
12.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	24
	Wykaz źródeł	25
	Załącznik nr 1 – Oświadczenie autora prognozy	

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektu zmiany studium oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

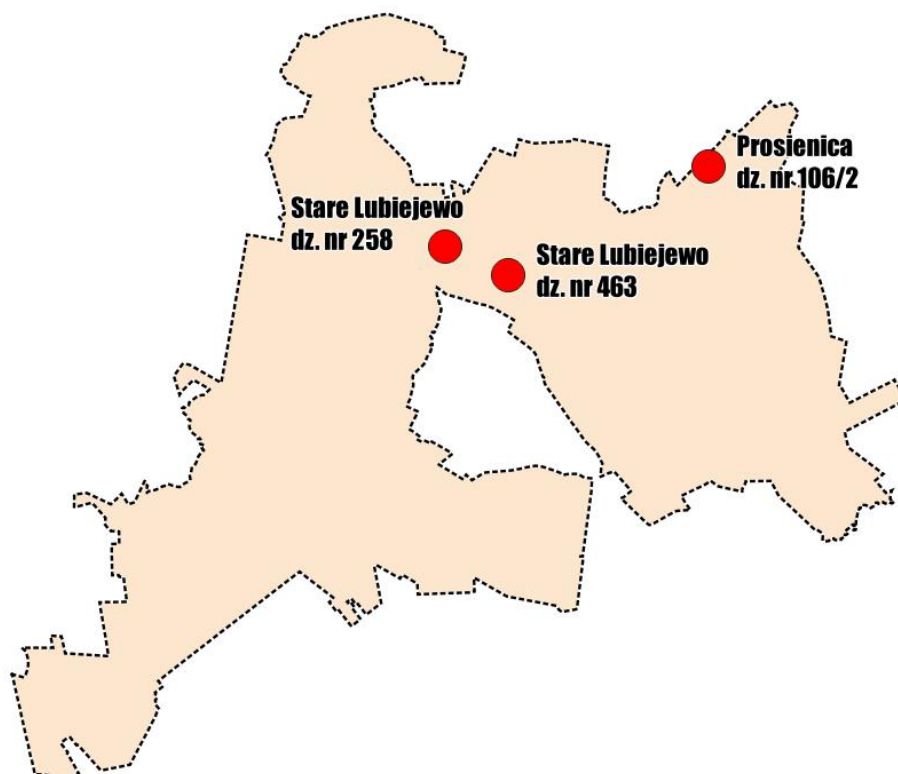
1.1. Podstawa prawna i informacje o zawartości

Podstawą sporządzenia projektu dokumentu jest uchwała nr 132/20 Rady Gminy Ostrów Mazowiecka z dnia 12 czerwca 2020 r. Zakres terytorialny opracowania wskazano w załącznikach powyższej uchwały, dla których sporządzono projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Obejmuje on 3 rozłączne tereny:

- dz. geod. nr 258 położoną w obrębie wsi Stare Lubiejewo – przeznaczana na teren składowania i gospodarowania odpadami,
- dz. geod. nr 463 położoną w obrębie wsi Stare Lubiejewo – przeznaczana na teren przemysłowy, powierzchniowej eksploatacji kruszyw oraz składowania i gospodarowania odpadami,
- dz. geod. nr 106/2 położoną w obrębie wsi Prosienica – przeznaczana pod eksploatację kruszyw.

Tereny objęte zmianą studium przeznaczane są pod funkcje związane z gospodarowaniem odpadami, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz eksploatacji surowców.

Ich położenie w granicach gminy Ostrów Mazowiecka przedstawia poniższy rysunek.

Rys. 1 Obszary opracowania

1.2. Główne cele projektu zmiany studium i jego powiązania z innymi dokumentami

Głównym celem dokumentu jest aktualizacja przyjętych wcześniej ustaleń planistycznych i określenie nowego przeznaczenia terenu w związku z wystąpieniem innych potrzeb i

uwarunkowań wewnętrznych, których nie zidentyfikowano wcześniej, podczas prac nad projektem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Tym samym, celem opracowania dokumentu jest zmiana przeznaczenia terenów objętych opracowaniem.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy powiązane jest przede wszystkim z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, z którym musi zachować zgodność. Dokumentem wyższego rzędu dotyczącym zagospodarowania przestrzennego jest natomiast Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju. Z uwagi na poruszaną problematykę, z projektem dokumentu powiązany jest szereg ustaw, w tym m.in. w zakresie planowania przestrzennego, gospodarki odpadami, prawa budowlanego oraz prawa geologicznego i górniczego.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 – jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski określający zasady polityki w dziedzinie zagospodarowania przestrzennego w celu efektywnego wykorzystania przestrzeni. Jednym z celów dokumentu jest poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego – stanowi element systemu planowania przestrzennego i pełni w nim funkcję koordynacyjną między planowaniem krajowym a planowaniem lokalnym. Służy m.in. uzgadnianiu bądź opiniowaniu projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów i programów rewitalizacji oraz miejscowych planów odbudowy.

2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono na podstawie uchwały nr 132/20 Rady Gminy Ostrów Mazowiecka z dnia 12 czerwca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego części gminy Ostrów Mazowiecka (etap I) i opracowano zgodnie z art. 51, 52 i art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko tj. procedury określonej w Dziale IV wyżej wymienionej ustawy.

Zakres i stopień szczegółowości niniejszego opracowania został uzgodniony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowi Mazowieckiej oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

W prognozie uwzględniono informacje zawarte w dostępnych dokumentach i opracowaniach oraz programach zawierających zadania służące do realizacji celów ponadlokalnych na obszarze objętym zmianą studium, a także prognozy oddziaływania na środowisko dokumentów powiązanych. Do oceny relacji między człowiekiem a środowiskiem zastosowano głównie metodę analityczno-porównawczą. Dla zbadania stanu środowiska wykorzystano materiały archiwalne uzupełnione i zaktualizowane na podstawie informacji udostępnianych przez organy administracji oraz analiz kartograficznych i rozpoznania terenowego.

Prognoza podzielona została na rozdziały odpowiadające zakresowi określonemu w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (...). W związku z tym, w strukturze dokumentu wydzielić można trzy zasadnicze części. Pierwsza z nich ma

charakter informacyjny i przybliżyć ustalenia przedmiotowej zmiany studium, jej cele i powiązania z innymi dokumentami. Część druga zawiera identyfikację najistotniejszych uwarunkowań przyrodniczych występujących na obszarze objętym opracowaniem oraz rozpoznanie oddziaływań, jakie mogą się pojawić wskutek realizacji dokumentu. W części trzeciej przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie bądź ograniczanie zidentyfikowanych presji oraz rozważono zasadność stosowania rozwiązań alternatywnych do tych zaproponowanych w dokumencie.

Prognoza wykonywana była równocześnie z pracami nad projektem zmiany studium.

3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Obowiązek prowadzenia oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy określony jest w prawodawstwie (raz w czasie jednej kadencji – art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Powiązanie monitoringu zagospodarowania przestrzennego na szczeblu lokalnym (a więc również monitoringu stanu realizacji zmiany studium) z odpowiednimi elementami państwowego monitoringu środowiska pozwoliłoby także na ocenę wpływu realizacji dokumentu na środowisko. Punktem wyjścia dla takiego porównania mogłyby zostać informacje nt. istniejącego stanu środowiska na terenie, dla którego opracowywany jest dokument, przedstawione w niniejszej prognozie.

Ustawowo narzucona procedura umożliwia ocenę rozwoju przestrzennego, jak również stałą kontrolę oddziaływania realizacji postanowień dokumentów planistycznych na środowisko. Daje to możliwość dynamicznego przeciwdziałania procesom, których rezultaty są inne niż wstępnie założono.

Konieczne jest zatem prowadzenie stałego monitoringu podstawowych elementów środowiska, który pozwoli określić tendencje zmian i ułatwi określenie dalszych kierunków ochrony. Takiej analizie powinny podlegać:

- stan zagospodarowania terenów dla których sporządzono zmianę studium, w tym realizacja jej postanowień,
- stan elementów środowiska przyrodniczego (stan i jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych, zanieczyszczenie gleb i powietrza: emisja substancji pyłowych i gazowych, zagrożenie hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym, odsetek terenów czynnych biologicznie),
- wyposażenie terenów w urządzenia infrastruktury technicznej zmniejszające presję na środowisko,
- zmiany rzeźby terenu.

Regularny monitoring w zaproponowanym zakresie pozwoli na śledzenie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i towarzyszącym mu przemianom środowiska. Zestawienie powyższych wskaźników dla badanego okresu powinno być opatrzone wnioskami dotyczącymi realizacji postanowień zmiany studium i uwagami w zakresie wystarczalności zapisów dokumentu do regulacji niekorzystnych procesów występujących w środowisku. W przypadku wystąpienia braków lub nieścisłości, zaobserwowane zagadnienia wymagające regulacji, powinny zostać niezwłocznie wprowadzone do dokumentu.

4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na lokalizację terenów, dla których sporządzana jest zmiana studium, ich ograniczony przestrzenny zasięg oraz planowany rodzaj zagospodarowania, wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania trzech rozłącznych terenów położonych w obrębie wsi Stare Lubiejewo i Prosenica, zlokalizowanych na północ od miasta Ostrów Mazowiecka. Dokument dotyczy ustalenia przeznaczenia pod tereny związane z gospodarowaniem odpadami, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz eksploatacji surowców. Opracowaniem objęto obszary o powierzchniach ok. 1,5 ha, 4,1 ha i 9,6 ha.

Tereny opracowania posiadają łagodną rzeźbę z uwagi na umiejscowienie w obrębie pojedynczych form geomorfologicznych cechujących się małą wewnętrzną różnorodnością. W podłożu dominują piaski. Przykryte są warstwą gleb sklasyfikowanych jako gleby bielcowe i brunatne o średniej żyzności. Tereny pozbawione są wód powierzchniowych i położone w zlewni wód o złym stanie. Wody podziemne piętra użytkowego są generalnie dobrze izolowane od zanieczyszczeń z powierzchni ziemi. Występuje tu rolnicze i leśne użytkowanie gruntu. Roślinność stanowią drzewostany sosnowe oraz sezonowe agrocenozy. Aktywność zwierząt jest względnie niska. Nie stwierdzono tu terenów lęgowych ptaków objętych ochroną gatunkową bądź terenów ważnych dla dużych ssaków.

Na terenie objętym opracowaniem nie występują obiekty i obszary przyrodnicze objęte ochroną prawną. W sąsiedztwie zlokalizowano obszar Natura 2000 **Puszcza Biała**.

W obecnym stanie wartość przyrodnicza omawianego obszaru jest średnia na terenie leśnym i niska na obszarach rolnych. Brak realizacji dokumentu, który traktuje się jako utrzymanie obecnego użytkowania, nie spowoduje przemian środowiska naturalnego.

Realizacja dokumentu związana będzie przede wszystkim z likwidacją samosiewu sosny, uszkodzeniem gleby i istotnymi zmianami powierzchni ziemi. Wzrost hałasu na terenach opracowania powodować może płoszenie zwierząt obecnych na terenach sąsiednich. W zależności od rodzaju lokowanych obiektów, wystąpić może ryzyko oddziaływania na środowisko gruntowo-wodne, nie będzie ono jednak na tyle duże, by wpłynąć na stan głównego zbiornika wód podziemnych. Dojdzie też do dalszego przeobrażania krajobrazu w skutek zabudowy terenów otwartych i leśnych. Jednocześnie nie stwierdzono ryzyka wystąpienia negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000 Puszcza Biała.

W celu eliminacji zidentyfikowanych oddziaływań negatywnych przedstawiono szereg rozwiązań do zastosowania na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania oraz na etapie realizacyjnym, w tym:

- nakaz zachowania określonego udziału powierzchni biologicznie czynnej na posesjach zabudowanych,
- zakaz składowania jakichkolwiek odpadów w wyrobisku odkrywkowym,
- przyjęcie wymagań dotyczących gabarytów i formy architektonicznej budynków,
- stosowanie zieleni izolacyjnej o funkcjach krajobrazowych,
- separacja przestrzenna emitorów zanieczyszczeń względem terenów wrażliwych,
- poprzeczenie wycinki drzew szczegółową inwentaryzacją przyrodniczą,
- unikanie tworzenia pułapek ekologicznych.

Pod uwagę nie były brane inne, alternatywne rozwiązania – przede wszystkim z powodu wykluczenia wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na obszary sieci Natura 2000, inne obszary i obiekty chronione, środowisko przyrodnicze oraz zdrowie ludzi.

6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

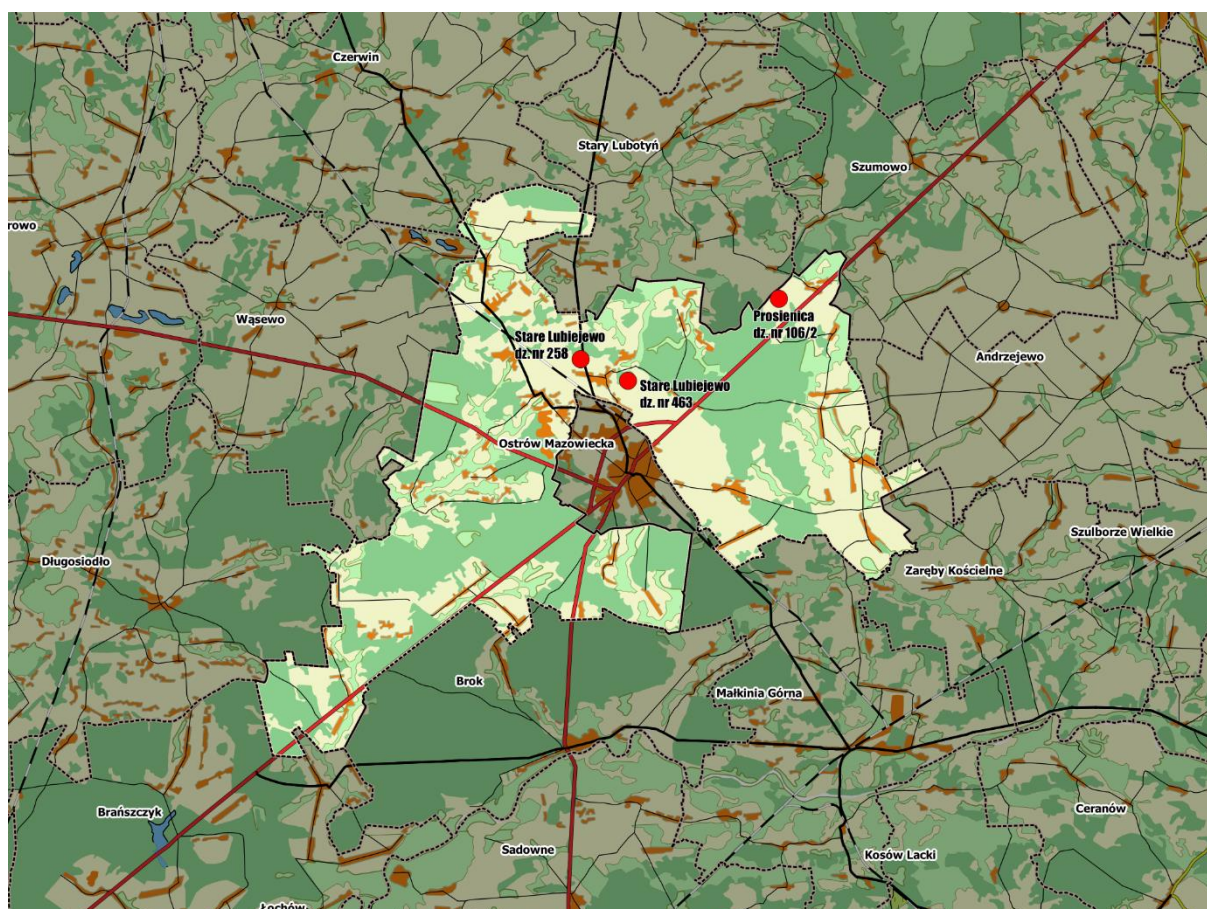
Do opisu istniejącego stanu środowiska wykorzystane zostały informacje zawarte w dostępnych dokumentach i opracowaniach, programach, źródłach kartograficznych, rejestrach i danych monitoringowych, których wykaz umieszczono na końcu niniejszego opracowania.

Położenie geograficzne

Tereny opracowania stanowią trzy rozłączne działki zlokalizowane na gruntach wsi Prosiénica i Stare Lubiejewo. Położone są:

- przy drodze wojewódzkiej nr 677 ok. 500 m od zwartej zabudowy wsi Stare Lubiejewo (dz. nr 258),
- w obrębie niewielkiego kompleksu leśnego, ponad 700 m od wsi Stare Lubiejewo i ok. 400 m od wsi Podborze (dz. nr 463)
- w północno-zachodniej części gminy na gruntach wsi Prosiénica, 200 m od granicy z gminą Stary Lubotyń (dz. nr 106/2).

Powierzchnie wymienionych powyżej terenów opracowania wynoszą kolejno ok.: 1,5 ha, 4,1 ha i 9,6 ha.

Rys. 2 Położenie obszarów opracowania

Biorąc pod uwagę podział fizyczno-geograficzny Polski oparty na opracowaniu J. Kondrackiego, gmina zlokalizowana jest w większości w mezoregionie Międzyrzecze Łomżyńskie. Jest on południowo-wschodnią częścią makroregionu Nizina Północnomazowiecka, podprowincji Niziny Środkowopolskie, prowincji Niż Środkowoeuropejski, oraz megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa. W jednostce tej zlokalizowane są również przedmiotowe tereny. Skrajna, wschodnia część gminy leży natomiast w mezoregionie Wysoczyzna Wysokomazowiecka. Jednostki te położone są 2 oddzielnych megaregionach fizyczno-geograficznych.

Ukształtowanie terenu

Ukształtowanie terenów objętych opracowaniem, tak jak pozostałej części Międzyrzecza Łomżyńskiego, jest wynikiem procesów związanych ze zlodowaceniem środkowo-polskim i bałtyckim oraz procesami zachodzącymi w holocen. Teren stanowi lekko pofalowany obszar moreny dennej.

Międzyrzecze Łomżyńskie jest wysoczyzną morenową, położoną pomiędzy dolinami Dolnej Narwi i Dolnego Bugu. Charakterystycznymi formami wypukłymi są pagórki kemowe i moreny martwego lodu sięgające miejscowości Prosenica, gdzie osiągają szczytową wysokość ponad 155 m n.p.m.

Tereny zlokalizowane na gruntach wsi Stare Lubiejewo położone są w granicach form utworzonych przez wody topniejącego lądolodu. Działka 258 jest fragmentem terasy kemowej, a działka 463 – równiny wodnolodowcowej. Są to formy mało zróżnicowane wewnętrznie, przy czym kem jest formą istotnie wyniesioną względem otaczających utworów, w tym równiny. Wschodnia część terenu we wsi Prosenica obejmuje natomiast fragment strefy krawędziowej wyniesionej formy akumulacji szczelinowej. Pozostały obszar zajmuje wysoczyzna morenowa falista. Są to formy o generalnie urozmaiconej rzeźbie, jednak tereny opracowania, z uwagi na niewielką powierzchnię, cechują się małą dynamiką.

Na terenach objętych zmianą studium nie stwierdzono ryzyka wystąpienia osuwisk bądź innych gwałtownych ruchów masowych.

Budowa geologiczna oraz złoża naturalne

Obszar gminy pod względem tektonicznym znajduje się w większości w obrębie wyniesienia mazursko-suwałskiego, wchodzącego w skład platformy wschodnioeuropejskiej. Skały krystaliczne zalegają na głębokości 1300 m i zaścietane są kolejnymi pokrywami osadowymi. Teren przykrywają w zewnętrznej części osady czwartorzędu o pełnej ciągłości i miąższości przekraczającej 138 m. Dla kształtowania terenu opracowania istotny był okres zlodowaceń środkowopolskich, podczas którego naniesiony został materiał budujący sąsiednie wysoczyzny i formy wypukłe.

Ostatnie zlodowacenie, którego zasięg nie objął tej części kraju, miało niewielki wpływ na kształtowanie obszarów opracowania. Rzeźba od tego okresu była stopniowo wypłycana i zrównywana. W holocenie zagłębienia i dolinki wypełniane były osadami mineralnymi i organicznymi, wtedy też formowały się terasy zalewowe.

Podłoże działki 258 w m. Stare Lubiejewo budowane jest przez piaski i mułki oraz gliny zwałowe związane ze spływem teras kemowych. W obrębie działki 463 (m. Stare Lubiejewo) występują piaski i żwiry pochodzenia wodnolodowcowego.

Natomiast podłoże terenu w m. Prosienica budowane jest przez osady sandrowe i akumulacji szczelinowej: piaski, żwiry, miejscami mułki. Obecne tu piaski są podstawą wyznaczenia złoża kruszyw naturalnych „Prosienica II/2”, którego część obejmuje projektowany dokument. Zgodnie z kartą informacyjną złoża w systemie MIDAS, łącznie zajmuje ono powierzchnię 21,1 ha. Opracowaniem objęta jest jedynie niezagospodarowana część złoża o powierzchni ok. 9,6 ha.

Gleby

Gleby gminy wykształcone zostały z osadów plejstocénskich i holocénskich. Skałę macierzystą stanowią osady lodowcowe, zastoiskowe, wodnolodowcowe, rzeczne i bagienne.

Gleby terenu opracowania cechują się małą zmiennością i względnie dobrą żyznością. Ich rodzaj związany jest formami podłoża i budującym je materiałem. Występujące na obu terenach w m. Stare Lubiejewo utwory sklasyfikowano jako gleby bielcowe i pseudobielcowe. Należą 4. kompleksu gruntów ornych (żytni bardzo dobry) na działce 258, utwory działki 463 nie były klasyfikowane z uwagi na pokrycie drzewostanem. Na działce w Prosienicy stwierdzono występowanie gleb brunatnych kwaśnych lub gleb rdzawych, należących do 4. kompleksu gruntów ornych.

Wody powierzchniowe/jednolite części wód powierzchniowych

Gmina położona jest w dorzeczu Wisły i w zlewniach Narwi i Bugu. W jej granicach brak jest rzek o szerokim korycie i znacznych przepływach. Występujące tu cieki to m.in. Wymakracz, Węgorda i Struga. Tereny objęte opracowaniem pozbawione są wód powierzchniowych. Wszystkie trzy położone są w zlewni jednolitych wód powierzchniowych **Orz od źródeł do dopływu z Wiśniewa z dopływem z Wiśniewa** RW200017265652. Jest to niemonitorowana JCW, a informacje zawarte w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły wskazują na jej zły stan. Z uwagi na to, że w jednostce nie udało się osiągnąć celu środowiskowego, przyjęto derogacje – przedłużenie terminu na rok 2021 i objęcie monitoringiem. Publikacje WIOŚ w Warszawie wskazują na podjęcie badań, jednak przeprowadzenie oceny było niemożliwe. Z uwagi na wysoki stan wód i szerokie rozlewisko nie wykonano badań wskaźników biologicznych koniecznych do sklasyfikowania JCW.

Wody gruntowe i podziemne/jednolite części wód podziemnych

Gmina położona jest w regionie mazowieckim podziału hydrogeologicznego Polski. Wody użytkowe eksploatowane są wyłącznie z warstw czwartorzędowych. Piętro trzeciorzędowe jest nierozpoznane i pozostaje bez znaczenia użytkowego.

Piętro czwartorzędowe związane jest ściśle z wykształceniem litologicznym osadów plejstocénskich. Wyróżniono w nim cztery warstwy wodonośne. Położony najpłycej I poziom wodonośny występuje na głębokości do 15 m i ma największe znaczenie dla terenu opracowania.

Większa część gminy, w tym tereny objęte opracowaniem, położone są w granicach głównego zbiornika wód podziemnych „Subniecka Warszawska”. Dla zbiornika nie sporządzono dokumentacji, nie wyznaczono też stref ochrony. Wynika to z jego specyfiki. Rozpoznanie geologiczne jednostki wskazało na dobrą izolację poziomu zbiornikowego, nie wymagającą wyznaczania obszarów ochronnych. Jego zasoby szacuje się na 250 tys. m³ na dobę.

Wody podziemne należące do zasobów naturalnych, coraz bardziej zagrożone są zanieczyszczeniami z powierzchni ziemi. Tereny obszarów opracowania położone są w granicach jednolitej części wód podziemnych PLGW200051 (nr 51). Zgodnie z informacjami zawartymi w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stan ilościowy i chemiczny JCWPd jest dobry, a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrożone.

Monitoring jakości wód podziemnych prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, w sieci otworów obejmujących wszystkie JCWPd na obszarze kraju. Ostatnie badanie JCWPd nr 51 z 2016 r. wykazało II klasę jakości wód w 2 punktach pomiarowych i III klasę – również w dwóch. Wyniki oznaczają wodę o dobrej i zadowalającej jakości.

Zanieczyszczenie powietrza

Ocena stopnia zanieczyszczenia powietrza na terenie woj. mazowieckiego dokonywana jest w oparciu o pomiary kontrolne głównych zanieczyszczeń bezpośrednio emitowanych do atmosfery (emisja) oraz badania monitoringowe substancji powstających w atmosferze (imisja). Na terenie strefy mazowieckiej stwierdzono w roku 2017 ponadnormatywną liczbę przekroczeń normy poziomu stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀, problemem były też normy pyłu PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu, a także ozonu wg poziomu celu długoterminowego. Nie stwierdzono przekroczeń wskaźników innych zanieczyszczeń.

Najbardziej dokuczliwym źródłem zanieczyszczeń jest trudna do eliminacji emisja niska z domowych kotłowni będąca przyczyną przekroczeń na obszarze strefy mazowieckiej. Na wysokie poziomy przekroczeń wpływa również emisja napływowa.

Zaznaczyć należy, iż ocenę przeprowadzono na podstawie pomiarów wybranych stacji pomiarowych i jakość powietrza na poszczególnych obszarach strefy może się zmieniać. Sytuacja taka ma miejsce m.in. na terenach otwartych objętych opracowaniem, charakteryzujących się dobrymi warunkami przewietrzania.

Roślinność

Działka nr 258 (m. Stare Lubiejewo) pozbawiona jest naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych. Wykorzystywana jest rolniczo, obecne są tu jedynie agrocenozy i szpaler drzew przydrożnych (głównie jesion).

Na działce nr 463 (m. Stare Lubiejewo) wg uproszczonego planu urządzenia lasu występuje halizna. Po wycięciu wcześniejszego drzewostanu następuje tam powolna sukcesja młodych drzew i zakrzewień. Część terenu została wcześniej przeznaczona na cele nieleśne. Obecny jest tu samosiew sosny oraz punktowe zakrzewienia gatunków liściastych. Runo ma charakter pokrywy nagiej lub ścioly – jest bardzo ubogie.

Działka nr 106/2 (m. Prosimienica) pozbawiona jest naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych. Wykorzystywana jest rolniczo, obecne są tu jedynie agrocenozy.

Zwierzęta

Działki 258 (m. Stare Lubiejewo) i nr 106/2 (m. Prosimienica) są mało istotne dla zwierząt z uwagi na brak trwałej pokrywy roślinnej, brak potencjalnych schronień i zwiększone poziomy

hałasu (wywołane ruchem na sąsiedniej drodze wojewódzkiej lub pracą maszyn). Wykorzystywane bywają jako miejsce zdobywania pokarmu przez małe ptaki polne i niektóre gryzonie.

Na działce 463 (m. Stare Lubiejewo) obserwowana jest natomiast nieco większa aktywność ptaków, które mogą wykorzystywać drzewostan i zakrzewienia jako miejsca schronień (choć nie obserwowano tu bezpośrednio gniazd). Brak jest śladów obecności większych ssaków, choć ich chwilowa obecność jest niewykluczona. Nie obserwowano też aktywności płazów, których obecność na tym terenie jest znacznie mniej prawdopodobna z uwagi na niekorzystne warunki siedliskowe (brak wód powierzchniowych, niska wilgotność).

Klimat

Wg komentarza do mapy geośrodowiskowej, obszar znajduje się w mazowiecko-podlaskim rejonie klimatycznym. Wielkość średnich opadów rocznych zmienia się w granicach 500–600 mm, a opad stały stanowi od 16% do 18% opadu rocznego. Średnia roczna temperatura wynosi 6,5–7,5°C. Temperatura równa lub mniejsza od 0°C utrzymuje się średnio 90 dni w roku. Rejon ten jest najchłodniejszym obszarem Mazowsza (Stachy red., 1987).

Hałas

Pomiary poziomów hałasu w środowisku przeprowadza WIOŚ w Warszawie, a od 2019 r. zadanie to należeć będzie do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. W przypadku otoczenia dróg wojewódzkich, jednostką odpowiedzialną za to zadanie jest Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich.

Istotnym źródłem hałasu na terenie działki 258 jest droga wojewódzka nr 677. Na przedmiotowym terenie natężenie oddziaływania nie było badane przy sporządzaniu Mapy akustycznej obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich i w trakcie kontroli WIOŚ. Na klimat akustyczny działki 463 nie oddziałują stale czynniki zewnętrzne. Okresowe podwyższenia wynikają z sąsiedztwa z terenami rolnymi i pracą maszyn, odczuwalną w sezonie robót polowych. Są to oddziaływania mało istotne, o ograniczonej uciążliwości. Klimat akustyczny działki 106/2 kształtowany jest przez prace eksploatacyjne podjęte na obszarze sąsiednim oraz hałas rolniczy związany z pracą maszyn, odczuwalny w sezonie robót polowych. Są to oddziaływania mało istotne, o ograniczonej uciążliwości.

Obszary objęte zmianą studium i ich otoczenie nie należą obecnie oraz w proponowanym przeznaczeniu do tzw. terenów chronionych akustycznie, czyli obszarów dla których ustanowiono normy poziomów hałasu w środowisku.

Obszary prawnie chronione i powiązania ekologiczne

Na terenie opracowania nie występują obszary i obiekty chronione w oparciu o przepisy o ochronie przyrody. Najbliżej położonym obiektem tego typu jest obszar Natura 2000 **Puszcza Biała**. Oddalony jest on o ok. 560 m od działki 258 (m. Stare Lubiejewo) i o ok. 400 m od działki 463 (m. Stare Lubiejewo). Natomiast działka 106/2 (m. Prosiénica) bezpośrednio z nim sąsiaduje.

Obszar stanowią głównie tereny leśne. Zajmują one większość terenu wysoczyzny i obejmują głównie drzewostany sosnowe rosnące na ubogich utworach glebowych. W mniejszym zakresie Puszcza Biała budowana jest przez liściaste gatunki drzew: dęba, olszę, brzozę. Tereny nieleśne funkcjonalnie związane są z dolinami niewielkich rzek, wzdłuż których rozwijało się rolnictwo. Tereny te obecnie zajęte są głównie przez łąki, role oraz tereny zabudowane. Brak jest tu większych miejscowości, dominuje raczej zabudowa wiejska.

Ekosystemy leśne występujące w granicach obszaru są siedliskiem ptaków stanowiących przedmioty ochrony. Generalnie są to lasy iglaste, zdominowane przez sosnę. Ma to związek z występującymi tu siedliskami, w większości wytworzonymi na piaskach sandrowych "Sandru Puszczy Białej" obejmującego środkową i wschodnią część obszaru.

W obszarze stwierdzono 20 lęgowych gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Wśród 11 gatunków uznanych za przedmioty ochrony aż 9 jest umieszczonych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Do przedmiotów ochrony należą zarówno gatunki leśne (bocian czarny, kobuz, lelek, dzięcioł czarny) jak i zamieszkujące mozaikowy krajobraz rolniczy (błotniak łąkowy, dudek, gąsiorek, jarzębatka) oraz wilgotne łąki (derkacz) i piaszczyste pola oraz ugory (świergotek polny, lerka).

Zarządzeniem Nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. ustanowiono **plan zadań ochronnych** dla obszaru Natura 2000 „Puszcza Biała”. Dokument identyfikuje zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony, działania ochronne oraz ich cele, a także wskazania do zmian istniejących dokumentów planistycznych.

6.1. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W większości przypadków odstępianie od realizacji dokumentu nie będzie powodowało zmian stanu środowiska. Oznacza to utrzymanie jakości i presji na komponenty środowiska opisane w poprzednim podrozdziale.

7. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r.

Zamierzenia, które mogłyby być realizowane w granicach opracowania i które podlegają przepisom ww. rozporządzenia związane są z:

- realizacją instalacji do przetwarzania odpadów,
- eksploatacją kopalni,
- realizacją zabudowy przemysłowej.

Zakwalifikowanie poszczególnych przedsięwzięć do grup wymienionych w rozporządzeniu oparte będzie na typie instalacji przetwarzania, powierzchni i intensywności wydobywania kopalni, a także powierzchni zabudowy przemysłowej. Na etapie sporządzania niniejszej prognozy kwestie te nie były znane. W związku z tym niemożliwe było jednoznaczne przydzielenie ich do którejś z grup (bądź wykluczenie, że spełniać będą którykolwiek z warunków).

Jeśli zajdą przesłanki o których mowa w przytoczonym rozporządzeniu, właściwy organ ochrony środowiska stwierdzić może konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Procedura zmusza inwestora do przyjęcia takich rozwiązań technicznych, dzięki którym zminimalizowane zostaną potencjalne negatywne oddziaływania. Ponadto powoduje, że zarówno faza projektowa, jak i etap budowy znajduje się pod szczególnym nadzorem odpowiednich organów oraz społeczności lokalnych.

Zasięg obszarów objętych oddziaływaniem zależny jest od charakteru przyszłych przedsięwzięć. Istnieje prawdopodobieństwo, iż będzie on wykraczał poza obszary opracowania,

dla których sporządzany jest dokument. W takim przypadku oddziaływanie odczuwane może być również na terenach sąsiednich. Obszary opracowania oraz ich otoczenie cechują się podobnym charakterem, w tym również pod kątem stanu środowiska, który omówiono szczegółowo w rozdziale 6. Istotnym jest, że przedmiotowe obszary oddalone są od obszarów wrażliwych, czyli miejsc zamieszkania, siedlisk hydrogenicznych oraz innych terenów pełniących istotne funkcje przyrodnicze. Cechują się natomiast podobną roślinnością, aktywnością zwierząt oraz stanem poszczególnych elementów środowiska.

8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Istniejące problemy ochrony środowiska obejmować mogą takie zagadnienia jak:

- oddziaływanie na obszar Natura 2000,
- emisja zanieczyszczeń do gleb i wód,
- emisja hałasu.

Tereny opracowania leżą w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 **Puszcza Biała**. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zakazuje się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami;

Dodatkowo wymagane jest przyjęcie takich rozwiązań planistycznych, które nie będą kolizyjne z ustaleniami planu zadań ochronnych obszaru, będącym aktem prawa miejscowego.

Ze względu na to, że opracowanie sporządzane jest dla terenów poza obszarem Natura 2000, nie są one objęte ustaleniami planu zadań ochronnych. Tym samym nie istnieją ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z zapisów tego dokumentu.

Obszary zmiany studium nie kolidują ze stanowiskami i siedliskami ptaków będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000. Na terenach opracowania i w ich sąsiedztwie nie wskazano lokalizacji działań ochronnych obszaru¹.

Ryzyko oddziaływania na powiązania ekologiczne ma związek z oddziaływaniem na obszar Natura 2000, pełniący funkcję ostoi wielu gatunków zwierząt, w tym w szczególności awifauny. Założenia dokumentu nie wpłyną na możliwość migracji tych organizmów. Realizacja założeń dokumentu nie jest związana z utworzeniem bariery mogącej utrudnić wędrówki zwierząt, w szczególności ptaków.

Funkcjonowanie obiektów przemysłowych oraz związanych z gospodarką odpadami wiąże się emisją różnorodnych zanieczyszczeń do powierzchni ziemi, powietrza i wód. Skala takich oddziaływań zależy od wielu czynników. Ma na to wpływ rodzaj lokowanego

¹ Na podstawie danych przekazanych przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie pismem znak WOOŚ-IV.402.1252.2019.HD z dnia 17 stycznia 2020 r.

przedsięwzięcia, typ działalności, organizacja pracy oraz wykorzystane rozwiązania technologiczne ograniczające emisje. Dla przedmiotowych terenów nie wprowadzono ograniczeń w zagospodarowaniu uniemożliwiających realizację takich obiektów, przy założeniu, że spełniać będą one ustalone prawnie normy emisji.

Ryzyko wystąpienia przekroczeń poziomów hałasu w środowisku nie występuje. Położone najbliżej tereny „chronione akustycznie” oddalone są o ok. 250 m od krawędzi zmiany studium – jest to zabudowa zagrodowa. Separacja przestrzenna i przewidywane natężenie oddziaływań projektowanych obiektów pozwala stwierdzić, iż realizacja dokumentu nie spowoduje przekroczeń ustalonych norm poziomów hałasu. Natomiast na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie opracowania (tj. terenach rolnych, leśnych i gospodarki odpadami) hałas nie jest normowany prawnie.

Poruszone kwestie nie stanowią przeszkód uniemożliwiających zrealizowanie zamierzeń zmiany studium. Przyjęte rozwiązania projektowe pozwalają na dotrzymanie powyższych założeń, ograniczeń i działań ochronnych. W związku z tym stwierdzono, że nie występują prawne przeszkody dla realizacji projektowanego dokumentu.

9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Przy opracowywaniu projektu zmiany studium miały zastosowanie cele ochrony środowiska określone w następujących aktach prawnych ustanowionych na szczeblu wspólnotowym, krajowym i regionalnym:

Program Działań Unii Europejskiej *Dobrze żyć w granicach naszej planety* – wieloletni program działań w zakresie środowiska naturalnego wyznaczający kierunki, cele oraz priorytety w perspektywie czasowej do 2020 r. Dokument stanowi podstawę kształtowania unijnej polityki ochrony środowiska. Realizacja zapisów programu ma służyć stopniowej poprawie odporności ekologicznej Europy i przekształceniu Unii Europejskiej w zrównoważoną, zieloną gospodarkę, sprzyjającą włączeniu społecznemu. Realizacja celu ma być możliwa dzięki określeniu listy priorytetów kierujących tworzeniem zasad do końca dekady:

- 1) ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego UE,
- 2) stworzenie zasobooszczędnej, niskoemisyjnej gospodarki UE,
- 3) ochrona obywateli Unii przed zagrożeniami dla ich zdrowia, związanymi ze środowiskiem,
- 4) zapewnienie prawidłowego wdrażania prawodawstwa UE w zakresie ochrony środowiska,
- 5) poprawa dowodów stanowiących podstawę polityki ochrony środowiska,
- 6) zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu oraz urealnienie cen,
- 7) poprawa uwzględniania aspektu ochrony środowiska i zwiększenie spójności polityki,
- 8) wspieranie zrównoważonego charakteru miast Unii,
- 9) zwiększenie efektywności Unii w przeciwdziałaniu regionalnym i globalnym wyzwaniom w zakresie ochrony środowiska.

Cel programu, a także wymienione priorytety, znalazły bezpośrednie przełożenie na zasady zagospodarowania przestrzennego będące częścią obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 – najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski określający zasady polityki w dziedzinie zagospodarowania przestrzennego w celu efektywnego wykorzystania przestrzeni. Wymienia 6 celów operacyjnych, z których dla ochrony środowiska istotne znaczenie ma cel 4 – Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

Wśród najistotniejszych wyzwań stawianych polityce przestrzennego zagospodarowania kraju wymieniono m.in.:

- zaspokojenie bieżących potrzeb rozwojowych społeczeństwa w drodze najmniejszych konfliktów ekologicznych i społecznych,
- zabezpieczenie możliwości dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego w oparciu o zachowane w dobrym stanie zasoby naturalne, kulturowe i lokalne walory środowiska.

Sprostanie powyższym wymaganiom w kontekście zamierzeń określanych w dokumentach planistycznych polegać powinno na identyfikowaniu potrzeb rozwojowych i efektywne gospodarowanie przestrzenią, m.in. poprzez rozmieszczenie terenów przemysłowych, wydobywania surowców i gospodarki odpadami w sposób niekolizyjny z cennymi elementami systemu przyrodniczego i jak najmniej uciążliwy dla mieszkańców w miejscach ich zamieszkania.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły – dokument który obejmuje działania zmierzające do spełnienia celów Ramowej Dyrektywy Wodnej w zakresie osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wód zależnych. Zapisy dokumentu dotyczą zarówno wód powierzchniowych, jak i podziemnych.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu głównymi celami ochrony środowiska ustalonymi na szczeblu krajowym i regionalnym są:

- zaspokojenie bieżących potrzeb rozwojowych społeczeństwa w drodze najmniejszych konfliktów ekologicznych i społecznych,
- działania zmierzające do osiągnięcia i zachowania dobrego stanu wód.

10. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko

1) Oddziaływania na cele i przedmioty ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru

Obszary opracowania położone są w odległości kilkuset metrów od granic obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 **Puszcza Biała** (ok. 560 m od działki 258 i 400 m od działki 463) oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie (działka 106/2 w m. Prosimienica). Przedmiotem jego ochrony są gatunki wymienione w załączniku tzw. Dyrektywy Ptasiej i ich siedliska.

Z uwagi na znaczną odległość, realizacja projektu zmiany studium na działkach w **Starym Lubiejewie** nie będzie wiązała się z bezpośrednim oddziaływaniem, w tym zajęciem siedlisk obszaru bądź naruszeniem ustaleń planu zadań ochronnych.

Zidentyfikowane najbliższe siedliska należą do uszatki (oddalenie ponad 700 m od działki 463), dudka (oddalenie ponad 770 m od działki 463), świergotka polnego (oddalenie ponad 850 m od działki 258) i lerki (oddalenie ponad 950 m od działki 258).²

Z uwagi na istotne oddalenie, nie stwierdzono ryzyka powstania zagrożeń określonych w PZO, związanych z realizacją projektowanego dokumentu, uniemożliwienia realizacji celów ochrony obszaru, a także wpływu na jego integralność.

W odniesieniu do działki 106/2 w m. **Prosienica**, bezpośrednio sąsiadującej z obszarem Natura 2000, stwierdzono, że nie występuje tu kolizja ze stanowiskami ptaków będących przedmiotem ochrony. W sąsiedztwie tego terenu, na otwartym obszarze polnym, zidentyfikowano stanowisko **świergotka polnego**³. Do zagrożeń gatunku wskazanych w planie zadań ochronnych obszaru zaliczono:

- Drapieżnictwo – gatunek gniazduje na ziemi.
- Trwałe zalesianie gruntów na słabych glebach.
- Naturalna sukcesja na gruntach ornych w wyniku zarzucenia gospodarowania.
- Ubytek terenów rolnych w efekcie ich zabudowy.

W nieco większym oddaleniu (ponad 340 m) określono położenie siedliska **lerki**⁴. Obejmuje ono strefę przejściową między obszarem otwartym a terenem leśnym. Zagrożeniami gatunku są natomiast:

- Drapieżnictwo – gatunek gniazduje na ziemi.
- Zalesienia gruntów piaszczystych w sąsiedztwie lasów, jak również wśród terenów rolnych.
- Naturalna sukcesja na gruntach ornych w wyniku zarzucenia gospodarowania.
- Ubytek powierzchni otwartych w kompleksach leśnych w efekcie zakładania zbyt małych powierzchni zrębowych.
- Zabudowa terenów przyleśnych, zwłaszcza na obszarach suchych, piaszczystych.

Z uwagi na rodzaj wprowadzanej funkcji i powiązane z nią oddziaływania, stwierdzono, że realizacja dokumentu nie będzie wiązała się z powstaniem wymienionych zagrożeń. Inne siedliska i stanowiska ptaków będących przedmiotem ochrony znajdują się w odległości niemal 700 m, zdecydowanie poza zasięgiem oddziaływania zamierzeń dopuszczanych ustaleniami zmiany studium.

Celami ochrony gatunków, których siedliska zlokalizowano w odległości mniejszej niż 350 m od obszaru opracowania, są⁵:

- a) **Świergotek polny**: Zapewnienie ciągłości trwania w krajobrazie zróżnicowanych elementów w postaci zadrzewień, zakrzewień, pól uprawnych, żwirowni. Utrzymanie liczebności gatunku na co najmniej aktualnym poziomie z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji liczebności gatunku. Utrzymanie w krajobrazie terenów otwartych: terenów uprawnych, pastwisk itp.

² Na podstawie danych przekazanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Warszawie pismem znak WOOŚ-IV.402.1252.2019.HD z dnia 17 stycznia 2020 r.

³ Na podstawie danych przekazanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Warszawie pismem znak WOOŚ-IV.402.1252.2019.HD z dnia 17 stycznia 2020 r.

⁴ jw.

⁵ Wg. Planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Puszcza Biała

- b) **Lerka:** Utrzymanie w krajobrazie właściwego (na podstawie zaplanowanej inwentaryzacji) udziału siedlisk optymalnych dla lerki w postaci ubogich i piaszczystych gruntów zarastających murawami napiaskowymi i nalotami sosnowymi. Udział tych siedlisk (w odniesieniu do zinwentaryzowanego arealu) w skali obszaru nie powinien się zmniejszać. Utrzymanie w granicach obszaru Natura 2000 odpowiedniego udziału siedlisk optymalnych dla lerki w postaci zrębów, upraw i młodników na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego do wieku 15 lat. Powierzchnia takich siedlisk w granicach obszaru powinna wynosić co najmniej 2500 ha. W poszczególnych latach dopuszczalne jest zmniejszenie tej powierzchni o maksymalnie 10% w stosunku do stanu docelowego. Utrzymanie liczebności gatunku na co najmniej aktualnym poziomie z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji liczebności gatunku.

Wprowadzenie w życie ustaleń zmiany studium nie spowoduje negatywnego wpływu na cele ochrony ustalone dla obecnych najbliższych gatunków będących przedmiotami ochrony – tereny opracowania nie obejmują ich siedlisk.

Projektowany dokument nie będzie jednocześnie ingerował w integralność obszaru Natura 2000 Puszcza Biała. Wynika to z jego lokalizacji (poza granicami obszaru) i z charakteru projektowanych przedsięwzięć.

2) Oddziaływania na środowisko

Przedstawiona poniżej kwalifikacja przewidywanych oddziaływań na środowisko dotyczy poszczególnych elementów środowiska w zakresie odpowiadającym szczegółowości projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Wpływ realizacji zmiany studium na poszczególne elementy środowiska

Lp.	Elementy środowiska	Sposób oddziaływania	Ocena skutków oddziaływania
1.	Różnorodność biologiczna	- Etapowa likwidacja zbiorowisk roślinnych w czasie realizacji zabudowy i eksploatacji kruszywa – dotyczyć będzie agrocenoz oraz terenu leśnego (halizna) o powierzchni ok. 4,1 ha. Przyjmując dane podawane przez GUS, oznacza to uszczuplenie powierzchni gruntów zadrzewionych i zakrzewionych gminy o 0,036%. Obszar ten ma charakter przeobrażony, posiada przerywane pokrycie i nie obejmuje siedlisk cennych. W związku z tym stwierdzono, że realizacja dokumentu nie będzie miała znaczenia dla ogólnej bioróżnorodności gminy. Przyjęcie dokumentu nie spowoduje jednocześnie przemiany warunków siedliskowych terenów sąsiednich w stopniu mogącym wpłynąć na bioróżnorodność tej części gminy.	- brak

		- Kształtowanie bioróżnorodności na etapie wymaganej rekultywacji	- bezpośrednie, wtórne
2.	Ludzie	Z uwagi na istotne oddalenie od siedzib ludzkich, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na człowieka. Emisja hałasu i zapylenia, które mogą mieć wpływ na jakość zamieszkania nie będzie odczuwalna w położonych najbliższej pojedynczych zabudowaniach, oddalonych o co najmniej ok. 250 m od terenów opracowania	- brak
3.	Zwierzęta	Oddziaływanie polegać będzie na nieznacznym zmniejszeniu powierzchni żerowiskowej niektórych gatunków zwierząt (małych ptaków polnych, gryzoni) na działce 258 (Stare Lubiejewo) i 106/2 (Prosienica) oraz likwidacji drzewostanu będącego potencjalnym miejscem schronień na działce 463 (Stare Lubiejewo). Ograniczenie tego oddziaływania polegać może na przeprowadzeniu inwentaryzacji przyrodniczej i jeśli zajdzie potrzeba – zapewnieniu siedlisk zastępczych. Zwiększenie poziomów hałasu skutkować może płoszeniem zwierząt występujących na terenach sąsiednich. Oddziaływanie to będzie zdecydowanie mniej dotkliwe na działce 258, na której obecnie odnotowywane są podwyższone poziomy hałasu i cechującą się bardzo niską aktywnością zwierząt. Zwiększenie oddziaływania akustycznego na działce 463 działać może odstraszańco na gatunki obecne na terenach sąsiednich i potencjalnie prowadzić do zmiany ich siedlisk. Wskazać należy jednak, że w otoczeniu tego obszaru nie obserwowano stanowisk chronionych gatunków ptaków i większych ssaków. Oddziaływaniem bezpośrednim będzie likwidacja fauny glebowej.	negatywne, bezpośrednie i pośrednie, skumulowane (emisja hałasu), długoterminowe, o niskiej i średniej dotkliwości, bez ryzyka wystąpienia oddziaływań znaczących
4.	Rośliny	- Prace realizacyjne doprowadzą do likwidacji istniejących zespołów roślinnych, reprezentowanych przez lasy (głównie samosiew sosny), zakrzewienia i agrocenozy. Oddziaływanie dotyczy lasów wykorzystywanych gospodarczo, nieposiadających cech przyrodniczych siedlisk	- negatywne, bezpośrednie, długoterminowe, lokalne o średniej dotkliwości

		wymienianych w załączniku Dyrektywy Siedliskowej. Nie stwierdzono ryzyka zniszczenia stanowisk roślin objętych ochroną gatunkową	
5.	Jednolite części wód (wody)	- Oddziaływanie na wody gruntowe i pośrednio podziemne – w przypadku podjęcia działalności polegającej na składowaniu odpadów. Skala oddziaływań ograniczana jest obowiązującymi przepisami w zakresie składowania i przetwarzania odpadów. Dodatkowo zaznaczyć należy, iż obiekty tego typu pełnią istotną rolę w systemie gospodarki odpadami i przyczyniają się pośrednio do eliminacji niekontrolowanych źródeł zanieczyszczeń. Jednocześnie proponowane lokalizacje cechują się korzystnymi uwarunkowaniami do pełnienia nowej funkcji (dobra izolacja od poziomów użytkowych wód podziemnych, brak ryzyka bezpośrednich oddziaływań na wody powierzchniowe) - Istnieje ryzyko zakłócenia układu funkcjonowania wód zaskórnych jak i ich chemicznego zanieczyszczenia w przypadku przerwania ciągłości warstw wodonośnych podczas wydobywania kopaliny, prac realizacyjnych czy też wycieku substancji z pracujących maszyn. Prawdopodobieństwo takiego zdarzenia jest niskie pod warunkiem dbałości o stan pojazdów i przy przestrzeganiu zakresu eksploatacji wskazanego w koncesjach. - Nie istnieje zagrożenie dopływu zasolonych wód dołowych do wód powierzchniowych ze względu na charakter eksploatacji, ani zagrożenie koryt rzecznych – ze względu na lokalizację terenów opracowania Nie stwierdzono ryzyka dla osiągnięcia celów środowiskowych JCW bądź wpływu na GZWP Subniecka Warszawska – dobrze izolowanego od powierzchni ziemi	negatywne, bezpośrednie i pośrednie, długookresowe lub chwilowe/incydentalne (mało prawdopodobne)
6.	Powietrze	- W wyniku ruchu pojazdów, wywiewu pyłów oraz emisji spalin z samochodów i sprzętu wydobywczego, nastąpi lokalne zanieczyszczenie powietrza. Emisja ta będzie relatywnie niewielka i nie spowoduje	- bezpośrednio, okresowe o niskiej

		uciażliwości dla środowiska przyrodniczego i życia ludzi i nie będzie skutkowała trwałymi negatywnymi zmianami w środowisku. - W przypadku lokalizacji obiektów przemysłowych dojść może do emisji substancji pochodzących z procesów produkcji. Ich natężenie zależeć będzie od rodzaju obiektu i zastosowanych rozwiązań technologicznych.	dotkliwości, odwracalne - bezpośrednie, długookresowe, negatywne
7.	Powierzchnia ziemi	- Potencjalna emisja zanieczyszczeń do gleby w wyniku funkcjonowania obiektów gospodarki odpadami. - Odkrywkowa eksploatacja surowców mineralnych spowoduje długotrwałe przekształcenie terenu, pierwotna rzeźba ulegnie całkowitemu przekształceniu; nastąpi zniszczenie profilu glebowego i zmiana fizycznej struktury gleby. Dodatkowo w obrębie wyrobiska powstaną warunki występowania ruchów masowych takich jak osuwanie i obrywanie. - Ingerencja w rzeźbę terenu: realizacja zamierzeń budowlanych wymagać będzie wykonania mikroniwelacji - Wtórne kształtowanie powierzchni ziemi na etapie rekultywacji.	- bezpośrednie, negatywne, długookresowe - bezpośrednie, długoterminowe, negatywne - bezpośrednie, stałe, miejscowe - bezpośrednie, wtórne, stałe
8.	Krajobraz	Zmiany w użytkowaniu terenu – nowe funkcje związane będą z likwidacją roślinności i zmianą rzeźby. Wpłynie to negatywnie na lokalny krajobraz, a skutkiem będzie obniżenie jego walorów. Na działce 258 (Stare Lubiejewo), z uwagi na sąsiedztwo z istniejącym zakładem przetwarzania odpadów, spodziewać się należy wpasowania nowej funkcji w otaczającą przestrzeń. Analogiczna sytuacja będzie mieć miejsce na terenie w Prosenicy. Dodatkowo tereny te cechują się obecnie krajobrazem o subiektywnie niskiej jakości (monotonny teren rolny). Intensywniejsze oddziaływanie wystąpi na działce 463 (Stare Lubiejewo) pokrytej obecnie roślinnością wysoką.	bezpośrednie, długoterminowe, negatywne

9.	Klimat	- Ewentualny wzrost emisji gazów cieplarnianych związany z realizacją dokumentu nie będzie istotny w kontekście emisji globalnej i zmian klimatu (potencjalne zmiany dotyczyć mogą punktowej emisji dwutlenku węgla związanego z pracą maszyn, przetwarzaniem odpadów i transportem) - Oddziaływanie klimatu na obiekty dopuszczone do realizacji ustaleniami zmiany studium może podtopienia wywołane intensywnymi opadami. Ograniczenie tych oddziaływań polega na stosowaniu rozwiązań odprowadzających wody opadowe z terenów kopalni i nowej zabudowy	- brak - bezpośrednie, okresowe/incydentalne
10.	Zasoby naturalne	Sukcesywne wydobycie kopaliny (w przypadku podjęcia eksploatacji). Nie posiadają one znaczenia strategicznego – kruszywa należą do surowców pospolitych.	- bezpośrednio, stałe
11.	Zabytki	Nie występują	- brak
12.	Dobra materialne	Nie występują	- brak
13.	Obszary prawnie chronione	Jak wskazano powyżej, realizacja zamierzeń zmiany studium nie będzie miała wpływu na obszary prawnie chronione, w tym na najbliższej położony obszar Natura 2000, jego cele i przedmioty ochrony, a także na integralność	- brak

Biorąc pod uwagę powyższą ocenę skutków oddziaływania realizacji zmiany studium stwierdza się **brak występowania znaczącego negatywnego oddziaływania** na środowisko i zdrowie ludzi, w tym na obszary objęte ochroną prawną, w szczególności na cele, przedmiot ochrony, a także integralność i spójność obszarów NATURA 2000.

11. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu realizacji projektowanego dokumentu

Poniżej przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, zidentyfikowanych w poprzednim rozdziale. Część z nich będzie miała zastosowanie na etapie sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, inne dotyczą etapu realizacyjnego bądź funkcjonowania. Połączenie wymienionych poniżej rozwiązań z zasadami ochrony poszczególnych komponentów środowiska zawartymi w studium umożliwiają skuteczne ograniczanie negatywnych oddziaływań.

Powierzchnia ziemi i gleby

- rezygnacja z inwestycji na gruntach klasy III
- nakaz zachowania określonego udziału powierzchni biologicznie czynnej na posesjach zabudowanych
- zakaz składowania jakichkolwiek odpadów w wyrobisku odkrywkowym
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu
- maksymalne ograniczenie rozmiarów placów budów w celu zmniejszenia przekształceń wierzchniej warstwy litosfery w trakcie prac budowlanych

Krajobraz

- stosowanie zieleni izolacyjnej o funkcjach krajobrazowych
- wymagania dotyczące podziału nieruchomości i wydzielania dróg wewnętrznych.

Woda

- zakaz tworzenia składowisk na terenach o niskim poziomie występowania wód gruntowych
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu, rowów melioracyjnych i cieków
- nadzór nad pracą maszyn pod kątem zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego

Powietrze

- separacja przestrzenna emitorów zanieczyszczeń względem terenów wrażliwych
- prowadzenie prac realizacyjnych w sposób jak najmniej uciążliwy dla mieszkańców

Rośliny

- wycinka drzew i krzewów musi odbywać się na zasadach określonych w ustawie o ochronie przyrody i w ustawie o lasach, w tym konieczne jest uzyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych,
- wycinkę drzew poprzedzić należy szczegółową inwentaryzacją przyrodniczą
- tam gdzie to możliwe zaleca się utrzymanie istniejącej roślinności wysokiej i wkomponowanie jej w projektowane założenia ogrodowe,
- nakaz zachowania określonej powierzchni biologicznie czynnej na terenach zabudowy

Zwierzęta

- wycinkę drzew i krzewów oraz rozpoczęcie prac na terenach będących potencjalnymi siedliskami zwierząt poprzedzić należy szczegółową inwentaryzacją przyrodniczą
- zaleca się prowadzenie robót związanych z wycinką drzew i krzewów poza okresem lęgowym ptaków, tj. od 15 października do 1 marca,
- unikanie tworzenia pułapek ekologicznych, np. pozostawianie zastoisk wody w wykopach

Zabytki

- zapewnienie by wszelkie prace ziemne w strefach ochrony archeologicznej były poprzedzone badaniami archeologicznymi, co powinno zminimalizować potencjalne negatywne oddziaływanie realizacji projektu dokumentu na dziedzictwo kulturowe.

Ludzie

- separacja funkcji konfliktowych względem miejsc zamieszkania ludności
- prace realizacyjne powinny być prowadzone w sposób jak najmniej uciążliwy dla mieszkańców

12. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

W trakcie sporządzania projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie były brane pod uwagę rozwiązania alternatywne. Wynikało to ze stwierdzonego niskiego ryzyka wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na komponenty środowiska przyrodniczego oraz wykluczenia oddziaływania na obszary Natura 2000. W związku z tym nie rozpatrywano rozwiązań innych niż te zawarte we wnioskach zgłoszonych przez właścicieli poszczególnych nieruchomości.

Przy opracowaniu dokumentu nie napotkano trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Opracowała

Katarzyna Rybakowicz

Wykaz źródeł

- 1) Bank Danych Lokalnych GUS http://stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks
- 2) Bank Danych o Lasach <http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>
- 3) Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na dzień 31.12.2018 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2018
- 4) Geoportal Państwowej Służby Geologicznej, <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>
- 5) Główny Urząd Geodezji i Kartografii <http://www.gugik.gov.pl/pzgik/dane-udostepniane-odplatnie>
- 6) Katalog form ochrony przyrody GDOŚ – usługa pobierania WFS <http://sdi.gdos.gov.pl/wfs>
- 7) Krajowy Geportal <http://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>
- 8) Mapa glebowo-rolnicza (za pośrednictwem strony Mazowiecki System Informacji Przestrzennej)
- 9) Mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie mazowieckim http://geoportal.pgi.gov.pl/css/sopo/mapy/woj_mazowieckie.jpg
- 10) Mapa Podziału Hydrograficznego Polski
- 11) Monitoring tła zanieczyszczenia atmosfery w Polsce dla potrzeb EMEP, GAW/WMO i Komisji Europejskiej – raport syntetyczny 2011, Instytutu Ochrony Środowiska – PIB i Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PIB na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Warszawa 2012
- 12) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły
- 13) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko
- 14) Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000
- 15) Prognoza oddziaływania na środowisko realizacji zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Ostrów Mazowiecka, „Środowisko” s.c. (Giżycko, lipiec 2018)
- 16) Programy Ochrony Powietrza
- 17) Program wodno-środowiskowy kraju, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2010
- 18) Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce, opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska w ramach realizacji programu Phare, 2005
- 19) Publikacje Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska
- 20) Publikacje Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie
- 21) Raport o stanie środowiska w województwie mazowieckim w 2017
- 22) Serwis mapowy Państwowego Instytutu Geologicznego <http://geologia.pgi.gov.pl/arcgis/apps/MapSeries/index.html?appid=8d14826a895641e2be10385ef3005b3c> dostęp 12.01.2020
- 23) Standardowe formularze danych obszarów Natura 2000 <http://natura2000.gdos.gov.pl/>
- 24) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Mazowiecka wraz z prognozą

Oświadczenie autora prognozy

ZAŁĄCZNIK NR 1

W związku z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oświadczam, iż spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 przywołanej ustawy.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Katarzyna Rybakowicz